

Doniyor Kitobi — Ellik To‘rtinchi Raqam

Oxirgi kunlarning ochilishi: Doniyorning tushunishga bo‘lgan izlanuvi

Jeff Pippenger

2024-01-18

Yaqindagi bir maqolani biz “Prophets and Kings” asaridan olingan bir parcha bilan yakunlagan edik; unda Opa Uayt Doniyor “Yeremiyo orqali bashorat qilingan yetmish yillik asirlikning Xudoning muqaddas joyi poklanishidan oldin o‘tishi kerak, deb vahiyda samoviy ziyoratchi e‘lon qilgan ikki ming uch yuz yil bilan qanday munosabatda ekanini tushunishga” intilayotganini ko‘rsatgan edi.

“Yana bir vahiy orqali kelajak voqealari ustiga qo‘shimcha nur tushirildi; va aynan shu vahiy nihoyasida Doniyor «bir muqaddas zot gapirayotganini, va o‘sha gapirayotgan muqaddas zotga boshqa bir muqaddas zot: Bu vahiy qachongacha davom etadi? — deb aytganini» eshitdi. Doniyor 8:13. Berilgan javob — «Ikki ming uch yuz kecha-kunduzgacha; shundan keyin muqaddas maskan poklanadi» (14-oyat) — uni hayrat va ganglikka soldi. U vahiyning ma‘nosini sidqidildan izladi. U Yeremiyo orqali oldindan aytilgan yetmish yillik asirlik bilan, vahiyda samoviy xabarchi Xudoning muqaddas maskani poklanishidan oldin o‘tib ketishini e‘lon qilgan ikki ming uch yuz yil o‘rtasidagi bog‘liqlikni anglay olmadi. Jabroil farishta unga qisman ta‘bir berdi; biroq payg‘ambar «Vahiy ... uzoq kunlar uchundir», degan so‘zlarni eshitgach, hushidan ketdi. «Men, Doniyor, hushimdan ketdim, — deb o‘z boshidan kechirganlarini yozadi u, — va bir necha kun xasta bo‘lib yotdim; so‘ng o‘rnimdan turib, podshohning ishlarini bajardim; va men vahiydan nihoyatda hayratda qoldim, lekin uni hech kim anglamadi». 26, 27-oyatlar.” Payg‘ambarlar va Shohlar, 553, 554.

Millerchilar o‘zlari e‘lon qilgan asosiy xabarni hech qachon to‘liq anglab yetmadilar. Yahudo qabilasining Arsloni “yetti zamon” haqida ko‘proq ma‘lumot berishni istagan vaqt kelganda, ular Laodikiya tajribasiga o‘tdilar va yetti yil o‘tgach, “yetti zamon”ning nurini butunlay rad etdilar. Ular Doniyor astoydil tushunishga intilgan yetmish yil bilan ikki ming uch yuz yil o‘rtasidagi to‘liq munosabatni hech qachon ko‘rmadilar. Doniyor oxirgi kunlardagi Xudoning xalqini ifodalaydi.

Yurtning o‘z shanba damlarini bahramand bo‘lishi qadimgi Isroilga berilgan ahdning bir qismi bo‘lib, unda har yettinchi yilda yurtning dam olishi haqidagi nur ham mavjud edi. O‘sha ahd yetti yillik davrning yetti marta takrorlanishini o‘z ichiga olgan edi. U, “yubiley” deb atalgan bayram chog‘ida, yetti yillik yetti davrning (qirq to‘qqiz yilning) yakunida mulk va qullarning ozod etilishi hamda qayta tiklanishini ham o‘z ichiga olgan edi. Yahudiylar ahdning o‘sha tamoyillariga itoatsizlik qildilar va 2 Solnomalar Yeremiyo payg‘ambar aytgan yetmish yillik asirlik undan oldingi to‘rt yuz to‘qson yillik isyonni ifodalaganini ko‘rsatadi. To‘rt yuz to‘qson yil davomida, agar qadimgi Isroil Levilar yigirma beshinchi bobda bayon etilgan ahd ichidagi ko‘rsatmalarga bo‘ysunganida, yurt dam olgan ana shunday yillardan jami yetmishtasi bo‘lgan bo‘lardi. Muqaddas Kitobdagi bir yil uch yuz oltmish kundir, va uch yuz oltmish kunni yettiga (“yetti marta”)

ko'paytirish ikki ming besh yuz yigirma kunga tengdir.

Yetmish yil mutlaqo yurtning dam olishi bilan bog'liqdir, bu esa mutlaqo "yetti zamon" bilan bog'liqdir. Doniyor "yetmish yillik asirlik"ning "Xudoning muqaddas joyi poklanishidan oldingi" "ikki ming uch yuz yil"ga bo'lgan "munosabatini anglash"ga intilayotgan edi. Demak, u "chazon" vahiysi bilan "march" vahiysining o'zaro munosabatini tushunishga intilayotgan edi. Levilar kitobining yigirma beshinchi va yigirma oltinchi boblarida bayon etilgan yurtning dam olishini, Yeremiyo tilga olgan yetmish yillik asirlik bilan birga tan olmasdan turib, bu munosabatni tushunish mumkin emas. Agar siz "yetti zamon" yigirma besh yuz yigirma yillik bashoratli davrni ifodalaydi, deb ishonmasangiz, o'zingizni oxirgi kunlarda Doniyor timsolida ko'rsatilganlardan chetlatgan bo'lasiz. Milleriylar "yetti zamon" vaqtga oid bashorat deb ishonar edilar, ammo Adventizm endi bunga ishonmaydi.

Doniyor, barcha payg'ambarlar singari, dunyoning oxiridagi Xudoning xalqini tasvirlaydi; va Opa Uaytning yetmish yil ("yetti vaqt") bilan ikki ming uch yuz yil o'rtasidagi munosabatni anglash istagi haqidagi izohlari, oxirgi kunlardagi Xudoning xalqi ega bo'lishi lozim bo'lgan istakni ifodalaydi. Avvalgi maqolalarda bayon etilganidek, 1843 va 1850 yillardagi jadvallarda tasvirlangan shunday biror haqiqat yo'qki, u Opa Uaytning yozuvlarida bevosita (qayta-qayta) qo'llab-quvvatlanmagan bo'lsin.

Millerning javohirlari oxirgi kunlarning Yarim tun nidosida o'n baravar yorqinroq porlaydi va shu tariqa bu javohirlar Adventizmning bokiralari uchun yakuniy sinovni ifodalaydi. Bu javohirlar Habakkukning lavhalarida ifodalangan poydevor haqiqatlaridir, shuningdek Millerning xonasining o'rtasidagi stol ustiga qo'yilgan qutichadagi javohirlardir. Poydevor sinovi yakuniy sinovdir, biroq Xabar Ruhi vakolati ham shundaydir. Millerning tushida javohirlar sifatida timsollangan poydevor haqiqatlarini rad etish, ayni paytda Xabar Ruhini ham rad etish demakdir.

"Shaytonning eng so'nggi aldamchiligi Xudoning Ruhining guvohligini kuchsiz va ta'sirsiz holga keltirishdan iborat bo'ladi. 'Vahiy bo'lmagan joyda xalq halok bo'lur' (Hikmatlar 29:18). Shayton Xudoning qoldiq xalqining haqiqiy guvohlikka bo'lgan ishonchini larzaga keltirish uchun turli yo'llar bilan va turli vositalar orqali nihoyatda ustalik bilan ish yuritadi. U yo'ldan ozdirish uchun soxta vahiylarni kiritadi hamda soxtani haqiqat bilan aralashtiradi; shu tariqa odamlarni shu qadar jirkanitiradiki, ular vahiy nomi bilan ataladigan har qanday narsani mutaassiblikning bir turi deb hisoblaydilar; ammo samimiy qalblar soxta bilan haqiqiyni qiyoslash orqali ularni bir-biridan farqlash imkoniga ega bo'ladilar." Tanlangan xabarlar, 2-jild, 78-bet.

Biz hozir 1798-yildan 1844-yilgacha bo'lgan davrda Millerchilar tarixida yuz bergan bilimning ortishini ko'rib chiqmoqdamiz, biroq shuni ta'kidlayapmizki, Millerchilar o'zlarining bashoratga doir tatbiqlarida to'g'ri bo'lgan bo'lsalar-da, ular o'zlari ko'tarilgan tarix bilan cheklangan edilar. Biz hozir oxirgi kunlarda va Adventizmning yakuniy avlodida (to'rtinchisida) yashamoqdamiz. Ushbu davrda Adventizm urf-odatlar va rasm-rusumlar (soxta javohirlar) bilan shu qadar singdirib yuborilganki, u endi asosiy haqiqatlar nimalardan iborat bo'lganini bilmaydi. O'sha haqiqatlarning nimaligini bilmaslik Adventizmning bu haqiqatlarning ahamiyatini tushunishiga to'sqinlik qiladi va bu haqiqatlarni himoya qilish hamda saqlab qolish haqidagi takror-takror berilgan amrlarni

ma'nosiz qilib qo'yadi.

Ulai daryosi haqidagi vahiya Jabroilning ta'birini yanada davom ettirishdan oldin, biz asosiy haqiqatlar hamda Bashorat Ruhi vakolati bilan bog'liq ayrim tegishli masalalarni ko'rib chiqamiz. Zamonaviy ilohiyotchilar quyidagi parcha Muqaddas Kitobdagi eng uzun vaqt bashorati ikki ming uch yuz yil ekanini ko'rsatadi, deb ta'kidlaydilar.

Masihning birinchi kelishida "saltanat xushxabari"ni va'z qilgan shogirdlarning tajribasi, Uning ikkinchi kelishi haqidagi xabarni e'lon qilganlarning tajribasida o'z muqobilini topdi. Shogirdlar: "Vaqt to'ldi, Xudoning saltanati yaqinlashdi", deb va'z qilish uchun chiqqanlari kabi, Miller va uning hamrohlari ham Muqaddas Kitobda ko'rsatilgan eng uzun va eng so'nggi bashoratli davr nihoyasiga yetish arafasida ekanini, hukm yaqinlashganini va abadiy saltanat o'rnatilajak ekanini e'lon qildilar. Shogirdlarning vaqtga doir va'zi Doniyor 9-bobdagi yetmish hafta bashoratiga asoslangan edi. Miller va uning hamrohlari bergan xabar esa Doniyor 8:14 dagi 2300 kunning tugashini e'lon qildi; yetmish hafta ana shu davrning bir qismini tashkil etadi. Har ikkala tomonning va'zi ham o'sha bir ulug' bashoratli davrning turli qismlarining amalga oshishiga asoslangan edi.

"Dastlabki shogirdlar singari, Uilyam Miller va uning safdoshlari ham o'zlari yetkazgan xabarning mohiyatini to'liq anglamagan edilar. Jamoatda uzoq vaqt davomida qaror topgan xatolar ularning bashoratdagi muhim bir nuqtaning to'g'ri talqiniga yetib borishiga to'sqinlik qildi. Shuning uchun, garchi ular Xudo o'zlariga dunyoga yetkazish uchun topshirgan xabarni e'lon qilgan bo'lsalar-da, uning ma'nosini noto'g'ri tushunganliklari sababli umidsizlikka duchor bo'ldilar." The Great Controversy, 351.

Ushbu parcha shunday deydi: "Miller va uning hamkorlari Muqaddas Kitobda ko'rsatilgan eng uzoq va oxirgi bashoratli davr nihoyasiga yetish arafasida ekanini e'lon qildilar", va ilohiyotshunoslar eng uzoq va oxirgi bashoratli davr ikki ming uch yuz yil ekanini da'vo qiladilar. Ular yana bu parchada aynan Sister White shuni nazarda tutayotganini da'vo qiladilar, chunki, ularning aytishicha, u bevosita ikki ming uch yuz yillik davr haqida so'z yuritmoqda. Ular yetmish yil bilan ikki ming uch yuz yillik davr o'rtasidagi har qanday munosabatga nisbatan ko'rdirlar. Ular Doniyor anglashga intilgan nurga nisbatan ko'rdirlar.

Ellen White Millerit edi va u 1843-yildagi kashshof jadvaliga hamda F. D. Nichols tomonidan nashr etilgan 1850-yildagi kashshof jadvaliga joylashtirilgan xabarlarni bilardi. Nichols tayyorlagan 1850-yilgi jadval James va Ellen White Nichols bilan birga yashab turgan ayni paytda Nicholning uyida tayyorlangan edi. Muqaddas Kitobdagi eng uzun bashoratli davr — bu har ikkala jadvalda ham ifodalangan davr — ikki ming uch yuz yil emas, balki Levilar yigirma oltidagi "yetti vaqt"dir.

Oldingi parchani ikki ming uch yuz yilning eng uzun va oxirgi bashoratli davr sifatidagi ilhomlangan bir aniqlanishi deb da'vo qilish, Sister White'ning yozuvlarini o'z-o'ziga zid qilib qo'yishdir. Agar u ilohiyotchilar bu parcha haqida da'vo qilayotgan narsaga ishongan bo'lsa, unda u "yetti vaqt"ni qo'llab-quvvatlaydigan jadvallarni ma'qullaganida bu nimani anglatadi?

“Men 1843 yilgi jadval Rabbimizning qo‘li bilan boshqarilganini va unga o‘zgartirish kiritilmasligi kerakligini ko‘rdim; undagi raqamlar U xohlaganidek bo‘lgan; Uning qo‘li ayrim raqamlardagi bir xatoni yopib, yashirib turgan, shuning uchun Uning qo‘li olib tashlanmaguncha hech kim uni ko‘ra olmas edi.” Early Writings, 74.

O‘z urf-odatlarini va afsonalarini saqlab qolishni istaydiganlar, 1843-yilgi jadvalda Rabbiiy keyinroq O‘z qo‘lini olib tashlaguniga qadar “yetti vaqt”dagi xato ustida O‘z qo‘lini tutib turgan, deb da’vo qilishlari mumkin. Bu farazning muammosi shundaki, Oqsoqol Uayt Rabbiiy raqamlardan O‘z qo‘lini qachon olib tashlaganini aniqlab bergan: Uning qo‘li 1844-yil 22-oktabrdan oldin, birinchi umidsizlikdan ko‘p o‘tmay olib tashlangan. U o‘sha voqea haqidagi guvohligida tuzatilgan xatoni ko‘rsatadi, va ravshanki, bu xato “yetti vaqt” emas edi.

“Rabbiylari nega kelmaganini anglay olmagan o‘sha sodiq, hafsalasi pir bo‘lgan kishilar zulmatda qoldirilmadilar. Ular yana Muqaddas Kitoblarini tekshirib, bashoratli davrlarni o‘rganishga yo‘naltirildilar. Rabbimizning qo‘li raqamlardan olindi va xato tushuntirib berildi. Ular bashoratli davrlar 1844-yilgacha yetib borishini ko‘rdilar va o‘zlari bashoratli davrlar 1843-yilda tugashini ko‘rsatish uchun keltirgan ayni dalillar ularning 1844-yilda nihoyasiga yetishini isbotlashini angladilar.” Early Writings, 237.

Rabbiyning qo‘li “hisoblardan olib tashlanganda va xato tushuntirib berilganda,” ular shundan so‘ng “1843-yilda bashoratli davrlar yakunlanganini ko‘rsatish uchun o‘zlari taqdim etgan ayni dalillar, ularning 1844-yilda tugashini isbotlaganini” angladilar. Dastlab 1843-yilda tugaydi deb o‘ylangan bashoratli davrlar 1843 jadvalida ko‘rsatilgan bo‘lib, bu uch yuz Millerchi voizning har biri foydalangan jadvaldir. O‘sha jadvalda ko‘rsatilgan va 1843-yilda tugagan deb qaralgan bashoratli davrlar Daniel kitobining sakkizinchi bobi, o‘n to‘rtinchi oyatidagi ikki ming uch yuz yil, Levilar kitobining yigirma oltinchi bobidagi ikki ming besh yuz yigirma yil va Daniel kitobining o‘n ikkinchi bobidagi bir ming uch yuz o‘ttiz besh yildir. Birinchi umidsizlikdan keyin Rabbiiy O‘z qo‘lini xatodan olib tashladi va shunda Millerchilar 1843-yilda bashoratli davrlarning yakunini belgilagan o‘sha ayni dalillar, aslida, bu davrlarning 1844-yilda tugaganini isbotlashini angladilar.

1850-yilgi jadval 1850-yilda tayyorlandi va 1851-yil yanvar oyida sotuvga chiqarildi. Ellen White qayd etganidek, bu jadval ham, u 1843-yilgi jadval haqida ham qayd etganidek, Habakkukning bajo bo‘lishi edi. O‘sha jadval, shuningdek, Leviticus yigirma olti bobdagi “yetti vaqt”ni eng uzun bashoratli davr sifatida ifoda etgan edi.

“Men Xudo Birodar Nichols tomonidan jadvalning nashr etilishida bo‘lganini ko‘rdim. Men bu jadvalga oid bir bashorat Muqaddas Kitobda borligini ko‘rdim, va agar bu jadval Xudoning xalqi uchun mo‘ljallangan bo‘lsa, agar u biri uchun yetarli bo‘lsa, boshqasi uchun ham shundaydir; va agar kimdir kattaroq ko‘lamda yangi jadval chizilishiga muhtoj bo‘lsa, barchasi ham xuddi shunchalik unga muhtojdir.” Manuscript Releases, 13-jild, 359.

Opa Uaytning Millerchilar “Muqaddas Kitobda ko‘rsatilgan eng uzun va oxirgi bashoratli davr nihoyasiga yetish arafasida ekanini e‘lon qildilar”, degan haqiqatga ishorasi to‘g‘ri ekanini ta’kidlash to‘g‘ridir, chunki ular aynan shunday qilganlar. “Eng uzun” “bashoratli davr” yigirma

uch yuz yil, deb da'vo qilish esa Opa Uaytning guvohligini uning o'ziga ham, tarixiy qaydlarga ham qarshi buradi. O'sha afsonaga ishonish yolg'onga ishonishdir; va oxirgi kunlarda yolg'onga ishonishni tanlaganlar buni haqiqatni sevmaganlari uchun qiladilar.

Iso xoch azobini boshdan kechirish uchun O'zini qandaydir ilohiy behushlantirish bilan mo'jizaviy tarzda emlab olmagan edi. Iso O'zining yaratilganlaridan birortasi bardosh bera oladiganidan ham ancha yuksak bo'lgan ilohiy azob bilan azob chekdi. Shunga qaramay, insoniyat Uning suratida yaratilgan, va ilhom insoniyat U yengganidek yengishi lozimligini ko'rsatadi. Masihga xoch azobiga bardosh berishga imkon bergan narsa Unda mavjud bo'lgan bir xususiyat edi; bu xususiyat insoniyatda ham mavjuddir.

Imonimizning asoschisi va kamoliga yetkazuvchisi bo'lgan Isoga qaraylik; U O'zining oldiga qo'yilgan quvonch uchun xochga chidab, sharmandalikni mensimadi va Xudoning taxtining o'ng tomoniga o'tirdi. Ibroniylarga 12:1.

Iso xochning azob-uqubatlariga chidab bordi, chunki Uning oldida bir maqsad qo'yilgan edi; biz esa Uning suratida yaratilganmiz va shu bois maqsadlar bilan harakatga keladigan mavjudotlarmiz. Bu bizning yaratilish tuzilishimizning bir qismidir. Agar biz Adventizmning asoslarini tushunish muhim emas, degan ishonchga yo'naltirilgan bo'lsak, aynan o'sha ishni qilish uchun hech qanday rag'batimiz bo'lmaydi. Laodikiyalik holatni yengib o'tish uchun Muqaddas Ruh tomonidan uyg'otilishi mumkin bo'lgan yagona ilohiy rag'bat — haqiqatga bo'lgan muhabbatdir. Haqiqatga bo'lgan muhabbat, quloqlarimiz qichishini bosishga mo'ljallangan oson urf-odatlar va an'analar mavjudligi bilan sinovdan o'tadi. Agar biz o'zimizning Laodikiyalik farovonligimiz ichida haqiqatni o'zimiz uchun tushunishga hech qanday istak sezmasak, halok bo'lamiz. Bugun Adventizm mana shu holatda turibdi.

Daniyor oxirgi kunlardagi Xudoning xalqiga misoldir; ular yetmish yillik asirlik bilan ikki ming uch yuz yillik bashorat o'rtasidagi munosabatni tushunish uchun bashoratli kalom orqali izlanadilar. Ikki ming uch yuz yillik bashoratni eng uzun va oxirgi bashoratli davr deb belgilash Adventizmning asosiy haqiqatlarini rad etish, va ayni paytda Bashorat Ruhining hokimiyatini rad etish demakdir. Millerchilar eng uzun va oxirgi bashoratli davrni taqdim etganlarida, u ikki ming uch yuz yil edi, deb da'vo qilish tarixiy qaydlarni rad etish demakdir.

“Kelajak uchun qo'rqadigan hech narsamiz yo'q, faqatgina Rabbiy bizni qanday boshqarganini va o'tgan tariximizdagi Uning ta'limotini unutib qo'ysakkina qo'rqishimiz kerak.” Life Sketches, 196.

Jabroil Doniyorning ham “mareh”, ham “chazon” vahiyalarini anglashiga yordam berish uchun keldi va u, ravshanki, ular o'zaro payg'ambarlik aloqasiga ega bo'lsa-da, Doniyorga bu ikki vahiyning tafakkurida bir-biridan ajratishni buyurdi. Vahiy yettinchi va sakkizinchi boblarda bayon etilgan Muqaddas Kitob payg'ambarligidagi saltanatlarni o'z ichiga olgan bo'lib, ular ikkinchi bobdagi o'sha saltanatlarning takrori va kengaytirilgan bayoni edi. Bu ma'lumot osmondagi muloqotni ham o'z ichiga olgan bo'lib, unda bir vahiy Xudoning muqaddas maskani va xalqining oyoq osti qilinishi sifatida, ikkinchi vahiy esa xalq va muqaddas maskanni qayta tiklash ishi sifatida ifodalangan edi.

Jabroil ta'birni bayon etar ekan, u oxir-oqibat Millerchilar tomonidan e'lon qilingan xabarning yuragiga aylangan edi; shu bilan birga, bu ikki vahiy o'rtasida bir munosabat mavjud edi, va ta'birni aqliy jihatdan ajratish haqidagi amrni bajo keltiradiganlar buni e'tiborga olishlari lozim. Farqlardan biri ikkalasi ham "belgilangan" deb tarjima qilinadigan ikki so'z orqali ifodalanadi.

Sening xalqing va muqaddas shahring ustiga yetmish hafta belgilab qo'yilgandir: itoatsizlikka xotima berish, gunohlarga yakun yasash, qabihlik uchun kafforat qilish, abadiy solihlikni keltirish, vahiy va bashoratni muhrlash hamda eng Muqaddasni moylash uchun. Shuning uchun bilgin va anglagin: Quddusni qayta tiklash va bunyod etish to'g'risidagi farmon chiqqan vaqtdan boshlab Masih — Hukmdorgacha yetti hafta va oltmish ikki hafta bo'ladi; ko'cha ham, devor ham qaytadan bunyod etiladi, ammo tashvishli zamonlarda. Oltmish ikki haftadan keyin esa Masih qatl etiladi, lekin O'zi uchun emas; kelajakda keladigan hukmdorning xalqi shaharni va muqaddas maskanni vayron qiladi; uning oxiri toshqin bilan bo'ladi, urushning oxirigacha esa vayronagarchiliklar belgilab qo'yilgandir. U bir hafta davomida ko'plar bilan ahdni mustahkam qiladi; haftaning o'rtasida esa qurbonlik va hadyani to'xtatadi; jirkanch narsalarning yoyilishi sababli u uni xarobaga aylantiradi, to'ki nihoyat yetib kelguncha; va belgilab qo'yilgan narsa xaroba bo'lganning ustiga quyiladi. Doniyor 9:24–27.

Yetmish hafta (to'rt yuz to'qson yil) xalq va muqaddas shahar ustiga belgilab qo'yilgandir. "Belgilab qo'yilgan" deb tarjima qilingan so'z "kesib qo'yilgan" degan ma'noni anglatadi va bu so'z yahudiylar hamda Quddus uchun bir muddatni yoki sinov davrini bildiradi. U, shuningdek, Quddusning vayron bo'lishiga va yetmish yillik asirlikka sabab bo'lgan isyon davrini ham ifodalaydi. Shundan so'ng to'rt yuz to'qson yil "belgilab qo'yildi", uchinchi farmondan boshlab. Isyonning dastlabki to'rt yuz to'qson yili Navuxadnazarning uch hujumiga, Quddusning yakuniy vayron qilinishiga hamda haqiqiy Isroilning haqiqiy Bobilga sochilib ketishi va yetmish yillik asirlikiga olib keldi.

Birinchi farmon asirlikning tugashini va Quddusni qayta qurish ishining boshlanishini belgiladi. Uchinchi farmon ikki ming uch yuz yillik davrning boshlanishini belgiladi. Birinchi farishtaning kelishi ruhiy Isroilning ruhiy Bobil ichidagi bir ming ikki yuz oltmish yillik asirlikning tugashini belgiladi va Masih Millerchilarni asirlikdan chiqish hamda ruhiy ma'badni barpo etish uchun ishlatgan qirq olti yillik davrning boshlanishini belgiladi.

Yigirma oltinchi va yigirma yettinchi oyatlarda ikki marta "belgilangan" deb tarjima qilingan so'z "charats" bo'lib, u "yaralamoq" va "farmon" degan ma'nolarni anglatadi. Bashoratga ko'ra, birinchi g'azabning oxirida papalik halokatli "yara" olishi "farmon qilingan" edi. Bu Danielning o'n birinchi bob, o'ttiz oltinchi oyatda qo'llagan ayni o'sha so'zidir.

Shoh o'z irodasiga ko'ra ish tutadi; u o'zini yuksaltiradi, o'zini har bir xudodan yuqori qo'yadi, xudolar Xudosiga qarshi hayratomuz so'zlar aytadi va g'azab nihoyasiga yetguncha ravnaq topadi; chunki belgilab qo'yilgan narsa bajo bo'ladi. Doniyor 11:36.

O'ttiz oltinchi oyatda "shoh" papalikdir. Papalik 1798-yilgacha ravnaq topishi kerak edi; o'sha vaqtda u halokatli yarasini oldi. Shunda birinchi "g'azab" "tamom bo'lishi" kerak edi, chunki o'sha "g'azab" "bajarilishi" uchun "belgilab qo'yilgan" (farmon qilingan) edi. Miloddan avvalgi

723-yilda boshlanib, 1798-yilda yakunlangan Isroilning shimoliy shohligiga qarshi birinchi g'azabning oxirida papalik "halokatli yara" oldi. "Belgilab qo'yilgan" so'zi "yara" degan ma'noni anglatadi.

Va men uning boshlaridan birini go'yo o'ldirilgudek yaralanganini ko'rdim; va uning o'limli jarohati tuzaldi; va butun dunyo hayvonning ortidan hayrat bilan ergashdi. Vahiy 13:3.

Milleritchilarning bashoratli tizimi avval majusiylik, so'ng esa papalikdan iborat bo'lgan vayron qiluvchi ikki kuchga asoslangan edi. Ular bu ikki kuch Daniel kitobining sakkizinchi bobi, o'n uchinchi oyatidagi "chazon" vahiyida tasvirlanganidek, muqaddas maskan va lashkarni oyoq osti qilishi kerakligini tushungan edilar.

Shunda men bir muqaddas zotning so'zlayotganini eshitdim; va boshqa bir muqaddas zot so'zlayotgan o'sha muayyan muqaddas zotga dedi: "Kundalik qurbonlik, vayron qiluvchi gunohkorlik, ham muqaddas maskanni, ham lashkarni oyoq osti qilinishga topshirish haqidagi vahiy qachongacha davom etadi?" Daniel 8:13.

Papalikning vayron qiluvchi qudrati muqaddas maskan va lashkarni ming ikki yuz oltmish yil davomida oyoq osti qilishi kerak edi.

Ammo ma'baddan tashqaridagi hovlini tashlab qo'y, uni o'lgama; chunki u g'ayriyahudiylarga berilgandir; ular esa muqaddas shaharni qirq ikki oy oyoq osti qiladilar. Va Men O'z ikki guvohimga qudrat beraman, ular jul kiyimlarga burkanib, bir ming ikki yuz oltmish kun davomida bashorat qiladilar. Vahiy 11:2, 3.

1798-yilda birinchi g'azabning oxirida, bashorat papalikka "jarohat yetkazish"ni belgilab qo'ygan edi. Doniyorning to'qqizinchi bobida bu belgilanish oxirgi ikki oyatda ifodalangan bo'lib, o'sha oyatlarda ikki marta "belgilangan" deb tarjima qilingan so'z "chazon" vahiyiga taalluqlidir; holbuki, yigirma to'rtinchi oyatda "belgilangan" deb tarjima qilingan so'z boshqa ibroniycha so'z bo'lib, "mareh" vahiyiga taalluqlidir. So'nggi kunlardagi Xudoning xalqini ifodalovchi Doniyor Jabroil unga aqlan bir-biridan ajratishni aytgan o'sha ikki vahiy o'rtasidagi munosabatni tushunishga intilayotgan edi.

Biz bu mavzuni keyingi maqolada davom ettiramiz.

"Xudo bizga yangi bir xabar bermayapti. Biz 1843 va 1844-yillarda bizni boshqa jamoatlardan olib chiqqan xabarni va'z qilishimiz kerak." Review and Herald, January 19, 1905.